

การรับรู้ต่อปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานตามภารกิจของผู้ปฏิบัติงาน ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตภาคใต้¹

Perceptions of Risk Factors in the Mission Implementation of the Employees in the Southern Private Institutions

สุดารัตน์ ไจกระจ่าง²

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและการรับรู้ต่อปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานตามภารกิจ 4 ด้าน คือ ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม และด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตภาคใต้ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 222 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จาก 4 สถาบัน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธี LSD

ผลการวิจัยปรากฏว่า การรับรู้ต่อปัจจัยความเสี่ยงของผู้ปฏิบัติงานตามภารกิจทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม และด้านการวิจัยตามลำดับ ผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ตำแหน่งงาน และสถานที่ทำงานต่างกัน มีการรับรู้ต่อปัจจัยความเสี่ยงทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ในภารกิจด้านการผลิตบัณฑิต พบว่า มีการรับรู้ต่อปัจจัยความเสี่ยงเรื่องกลยุทธ์ในด้านระยะเวลาของการปฏิบัติงานต่างกันต่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

คำสำคัญ: การรับรู้ ปัจจัยความเสี่ยง ผู้ปฏิบัติงาน

ABSTRACT

This research aimed to study and compare the employees' perceptions on risk factors on carrying out the organizations' missions at private colleges and universities in the south of Thailand. The four major areas of investigation on such implementation include teaching, research, social services and cultural preservation. The samples of 222 employees were selected by using purposive sampling method. Arithmetic mean, standard deviation, One-way ANOVA and LSD post hoc multiple comparisons were applied in the data analysis.

¹ ส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้

² นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช e-mail: jaikarjang@hotmail.com

The findings revealed that in general, the perceptions of risk factors on the four missions were ranked low. The risk related to teaching was the highest followed by cultural preservation, social services and research, respectively. There was no significant difference in the perception of risk related to mission implementation among the employees of different educational backgrounds, working experiences, positions and institutions. But the perception of teaching strategy risk was significantly difference between the employees with different working experiences at 0.05 level.

Keywords: *Perceptions, Risk Factors, Employees*

บทนำ

การบริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องอย่างยิ่งในการสร้างความเชื่อมั่นให้เป็นที่ยอมรับแก่สังคม ทั้งจากผู้บริหารและนักศึกษา การจัดการศึกษาแตกต่างจากการบริหารจัดการสถานประกอบการธุรกิจประเภทอื่นๆ ซึ่งต้องการกำไรมาเป็นอันดับต้น แต่การบริหารสถานศึกษานั้นสิ่งที่ผู้บริหารต้องการในลำดับต้น คือ การสร้างบัณฑิตให้มีคุณภาพ และด้วยเหตุผลนี้ผู้บริหารสถานศึกษาทุกแห่งจึงบริหารงานอย่างรอบคอบ มีความสามารถเตรียมรับมือกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นทั้งจากภายในและภายนอก เพื่อให้ผลลัพธ์บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ดังนั้น เพื่อเป็นการลดโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ องค์กรจึงจำเป็นต้องมีเครื่องมือที่ใช้ในการกำกับดูแลการดำเนินงาน การจัดให้มีการบริหารความเสี่ยงในการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรมขององค์กร (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551) เป็นวิธีการลดระดับความรุนแรง หรือความสูญเสียต่างๆ อันเป็นอุปสรรคต่อการทำงาน

สถาบันอุดมศึกษาที่มีความเป็นอิสระและสามารถพัฒนา ระบบบริหารจัดการที่มีความคล่องตัวและมีเสถียรภาพ ซึ่งหากไม่มีระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสม ขาดการประเมินความเสี่ยงและไม่มีการดำเนินการบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมแล้ว โอกาสเสี่ยงที่จะเกิดความผิดพลาดในการดำเนินงานย่อมมีมากขึ้น การบริหารความเสี่ยงในสถาบันอุดมศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่สถาบันจะเกิดความเสียหาย หรือทำให้ระดับความเสี่ยงและขนาดของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สถานศึกษายอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และที่สำคัญสามารถตรวจสอบได้อย่างมีระบบ (ดวงใจ ช่วยตระกูล, 2552)

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษา จึงสนใจศึกษาการรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษา แต่ด้วยสถาบันอุดมศึกษาของไทยนั้นมี 2 รูปแบบ คือ การบริหารจัดการรูปแบบหนึ่งอยู่ภายใต้ขอบเขตการบริหารงานในสังกัดของรัฐบาล แต่อีกรูปแบบหนึ่งอยู่ภายใต้การบริหารงานของเอกชน ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในภาคเอกชน เนื่องจากมีความคล่องตัวในการดำเนินงานวิจัยไปประยุกต์ใช้ในภาคเอกชนได้อย่างรวดเร็ว และด้วยผู้วิจัยเป็นผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ย่อมสามารถดำเนินงานไปใช้ประโยชน์ต่อหน่วยงาน รวมถึงสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอื่นได้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตภาคใต้ ด้วยภาคใต้มีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพียง 4 สถาบัน ข้อมูลที่ได้ย่อมสามารถอภิปรายผลได้ชัดเจนต่อกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยจึงขอยึดกรอบการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาตามพันธกิจหลัก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งผู้บริหารของแต่ละสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคใต้ สามารถนำผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษาไปเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนจัดทำการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาในอนาคตต่อไป และเพื่อเป็นประโยชน์กับหน่วยงานอื่นที่สามารถเทียบเคียงสมรรถนะในการนำไปพัฒนาองค์กรได้ในระดับที่สูงขึ้นไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตภาคใต้ต่อปัจจัยเสี่ยงในการดำเนินงาน
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตภาคใต้ต่อปัจจัยเสี่ยงในการดำเนินงาน

ทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยเรื่องนี้อาศัยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจำแนกตามหัวข้อดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้

สุโท เจริญสุข (2520) ได้ให้ความหมายว่า การรับรู้เป็นการรู้จักสิ่งต่างๆ สภาพต่างๆ ที่เป็นสิ่งเร้าเมื่อมากระทบหรือทำปฏิกิริยากับตัวเรา ซึ่งเป็นการแปลอาการสัมผัสให้มีความหมายขึ้น กลายเป็นความรู้สึกเฉพาะตัวสำหรับบุคคลนั้นๆ

จำเนียร ช่วงโชติ (2526) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ไว้ว่า การที่คนเรามีประสบการณ์หรือความรู้เดิมกับวัตถุต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเราที่ได้จากการรู้สึก โดยอาศัยประสาทสัมผัส และสภาพของโลกภายนอก มีอิทธิพลนำไปสู่การกระทำต่างๆ ของบุคคล และถ้าไม่มีความรู้เดิมหรือไม่สามารถจำเรื่องนั้นๆ ได้ ก็จะไม่มีการรับรู้กับสิ่งเร้านั้นๆ จะมีเพียงแต่สัมผัสกับสิ่งเร้าเท่านั้น

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง

ผู้วิจัยอาศัยแนวคิดหลักการบริหารความเสี่ยง ผลลัพธ์ที่ได้มี 2 ลักษณะเสมอ คือ โอกาสที่ได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่าจากการยอมรับความเสี่ยงนั้น หรือในทางกลับกัน คือ โอกาสที่จะเกิดความเสียหายต่อการดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้ได้ เราต้องไม่ลืมว่าความเสี่ยงก็เหมือนเหรียญที่มี 2 ด้านเสมอ ดังคำกล่าวที่ว่า “ความเสี่ยงสูงผลตอบแทนสูง (high risk-high return) และความเสี่ยงต่ำผลตอบแทนต่ำ (low risk-low return) (พรตพร อาพัฒนพันธ์, 2550)

3. ความหมายและความสำคัญของความเสี่ยง

ความเสี่ยง คือ เหตุการณ์กระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้ความไม่แน่นอนที่อาจนำไปสู่ความสูญเสีย และไม่สามารถคาดเดาได้ว่าเกิดขึ้นเมื่อใด ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้วมีผลกระทบหรือสร้างความเสียหายในด้านการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายทั้งในระดับองค์กร ระดับหน่วยงาน และระดับบุคคลได้ ดังที่ธนรัตน์ แต่วัฒนา (2550) ได้ให้ความหมายของความเสี่ยง (risk) “เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้คาดหวังหรือความไม่แน่นอน..” ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2550) ได้ให้ความหมายของความเสี่ยง (risk) หมายถึง “โอกาสที่บางสิ่งบางอย่างอาจเกิดขึ้น ซึ่งเป็นผลลัพธ์ของสิ่งที่ก่อให้เกิดอันตรายหรือคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรในรูปแบบต่างๆ...”

ประเสริฐ อัครปฐมพงศ์ (2551) ได้ให้ความหมายของความเสียหาย คือ เป็นเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอน เป็นการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

4. การจัดกลุ่มประเภทความเสี่ยงของสถาบันอุดมศึกษาสามารถจำแนกออกได้เป็นดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551)

4.1 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (strategic risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดกลยุทธ์และนโยบายในการบริหารงาน

4.2 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (operational risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานทุกๆ ขั้นตอน

4.3 ความเสี่ยงด้านการเงิน (financial risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่พร้อมเนื่องจากขาดการจัดการข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม รวมถึงในเรื่องงบประมาณ

4.4 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (compliance risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้

5. การบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ผลิตกำลังคนระดับอุดมศึกษาที่มีภารกิจหลัก 4 ประการ คือ การผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลางและระดับสูงการวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ การบริการวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เป็นแหล่งรวมของวิทยาการหลายแขนง และเป็นศูนย์รวมของนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถเป็นจำนวนมาก บทบาทสำคัญยิ่งของสถาบันอุดมศึกษาจึงกล่าวได้ว่าเป็น “ตัวนำการเปลี่ยนแปลง” (change agent) หรือเป็นองค์กรขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่จะต้องดำเนินการตามบทบาทและความรับผิดชอบของการเป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อที่จะนำประเทศไปสู่สังคมที่พึงปรารถนาในที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553)

6. การกำหนดมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษา

มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาตามหลักในมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ได้ประกาศมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553) ประกอบด้วยมาตรฐาน 2 ด้านดังนี้

6.1 มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐานย่อยด้านต่างๆ 4 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านการเงิน ด้านการบริหารจัดการ

6.2 มาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐานย่อยด้านต่างๆ 4 ด้าน คือ ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

7. กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

เป็นกระบวนการในการวางแผนการบริหารและการจัดการความเสี่ยง เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารหรือของบุคคลในองค์กร ในการที่จะหาวิธีการที่ดีและเหมาะสมที่สุด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อเป็นการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นให้น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาใช้ โดยมีค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด (ชฎาภรณ์ เสงคฺลิ่ง, 2550)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้ปฏิบัติงาน หมายถึง ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตภาคใต้

2. ความเสี่ยง (risk) หมายถึง ความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งไม่สามารถคาดเดาได้ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด และเกิดความเสียหายมากน้อยเพียงใด

3. การรับรู้ต่อปัจจัยความเสี่ยง (risk factor) คือ การรับรู้เกี่ยวกับสาเหตุหรือปัจจัยทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งอาจเป็นเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นแล้วหรืออาจจะเกิดขึ้นในอนาคต และเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะส่งผลกระทบต่อองค์กร ทำให้วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเบี่ยงเบนไป ซึ่งสามารถแยกประเภทความเสี่ยงออกเป็นดังนี้

3.1 การรับรู้ต่อความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (strategic risk) หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานได้รับรู้ต่อความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดกลยุทธ์ ในภารกิจการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

3.2 การรับรู้ต่อความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (operational risk) หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานได้รับรู้ต่อความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานงานทุกๆ ขั้นตอน ในภารกิจการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

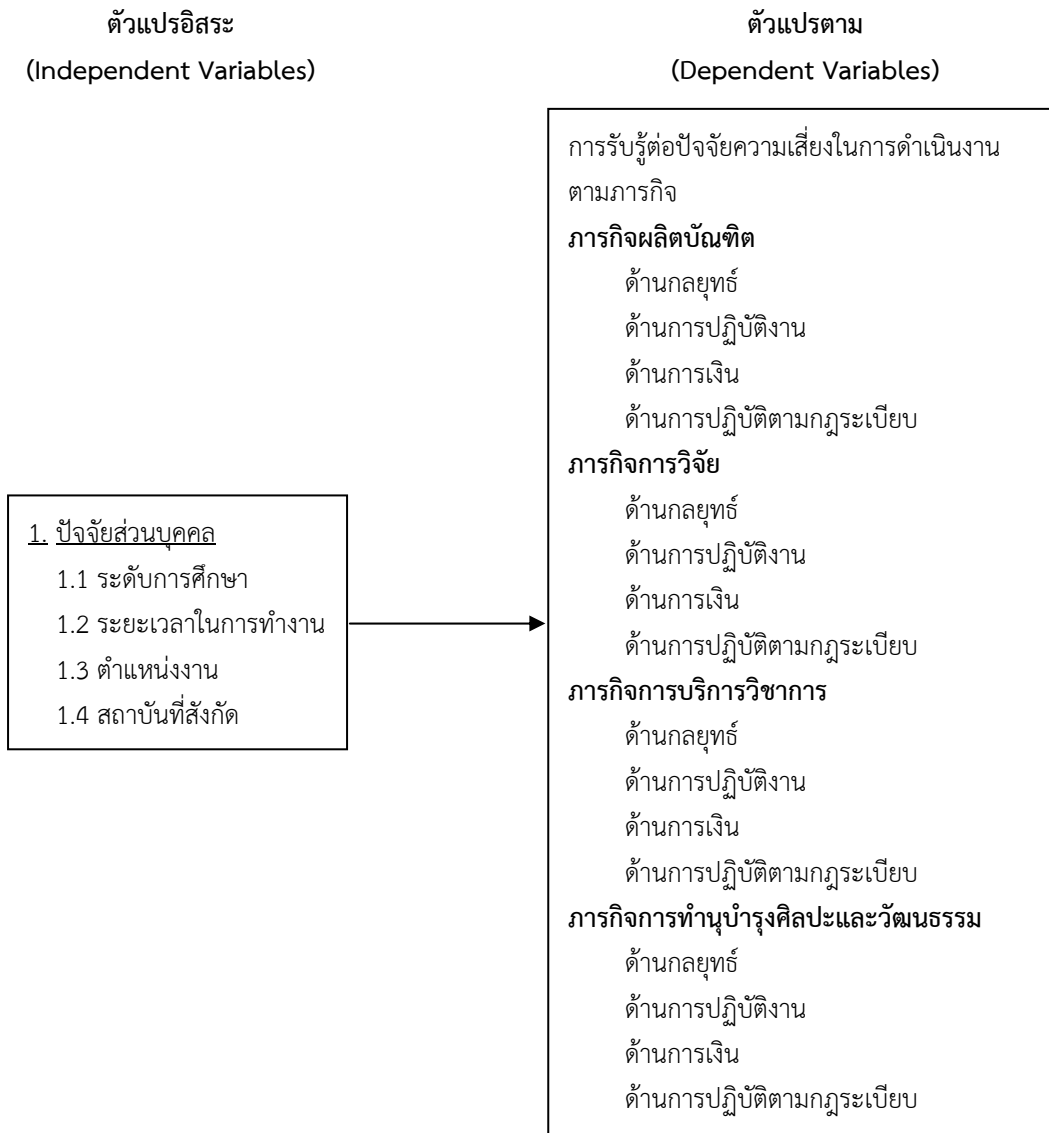
3.3 การรับรู้ต่อความเสี่ยงด้านการเงิน (financial risk) หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานได้รับรู้ต่อความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่พร้อมในเรื่องงบประมาณ การเงินในภารกิจการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

3.4 การรับรู้ต่อความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (compliance risk) หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานได้รับรู้ต่อความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ ในภารกิจการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

4. การดำเนินงานตามภารกิจ หมายถึง การดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงานตามภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา อันได้แก่ ภารกิจการผลิตบัณฑิต ภารกิจการวิจัย ภารกิจการบริการวิชาการแก่สังคม และภารกิจการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ตลอดจนการรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานต่อปัจจัยความเสี่ยงในด้านกลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการเงิน และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและ ตัวแปรตาม ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 2 จากนั้นนำผลที่ได้มาอภิปรายกับแนวคิดทฤษฎี เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะที่มีความชัดเจนและประยุกต์ใช้กับสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ผู้วิจัยกำหนดกรอบในการวิจัย โดยอาศัยมาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ใน 4 ด้าน ได้แก่ ภารกิจด้านการผลิตบัณฑิต ภารกิจด้านการวิจัย ภารกิจด้านการบริการวิชาการแก่สังคม และภารกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตภาคใต้ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีการรับรู้ที่มีต่อปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานต่างกัน โดยมีสมมติฐาน ดังนี้

2.1 ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมองปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานตามภารกิจไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน มองปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีตำแหน่งงานต่างกันมองปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

2.4 ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีสถานที่ทำงาน ต่างกัน มองปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานตามภารกิจไม่แตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากร คือ ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตภาคใต้ จำนวน 4 สถาบัน รวม 573 คน เมื่อกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (กำหนดตามตาราง Yamane) ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน 5% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวม 222 ตัวอย่าง โดยคัดเลือกด้วยวิธีการแบบเจาะจง (purposive sampling) จาก 4 สถาบัน

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประเภทเลือกตอบรายการ (check list) โดยให้ผู้ตอบเลือกค่าคะแนนตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้ ลักษณะของการเลือกตอบเป็นแบบ Likert Scale (มากที่สุด = 5, มาก = 4, ปานกลาง = 3, น้อย = 2, น้อยที่สุด = 1) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 7 ข้อ ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานตามการรับรู้ของผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 80 ข้อ และส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากผู้ทรงคุณวุฒิ และได้ค่าสัมประสิทธิ์ ครอนบาค แอลฟา เท่ากับ 0.99

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) อธิบายข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistic) F-test (One way ANOVA) เปรียบเทียบการรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษา

เอกชนต่อปัจจัยความเสี่ยงทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยแบ่งเกณฑ์ออกเป็นดังนี้

ค่าเฉลี่ยการรับรู้อยู่ระหว่าง 4.51-5.00 แสดงว่า มีความเสี่ยงน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยการรับรู้อยู่ระหว่าง 3.51-4.50 แสดงว่า มีความเสี่ยงน้อย

ค่าเฉลี่ยการรับรู้อยู่ระหว่าง 2.51-3.50 แสดงว่า มีความเสี่ยงปานกลาง

ค่าเฉลี่ยการรับรู้อยู่ระหว่าง 1.51-2.50 แสดงว่า มีความเสี่ยงมาก

ค่าเฉลี่ยการรับรู้อยู่ระหว่าง 1.00-1.50 แสดงว่า มีความเสี่ยงมากที่สุด

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

ผลการทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและการเปรียบเทียบพหุคูณ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่มีระยะเวลาในการทำงานที่ต่างกันมีการรับรู้ต่อปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานตามภารกิจการผลิตบัณฑิตแตกต่างกันในด้านกลยุทธ์ คือ ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตภาคใต้ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากกว่า 8 ปี ($\bar{X} = 4.22$) มีการรับรู้ต่อปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานมากกว่า ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตภาคใต้ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 2-5 ปี ($\bar{X} = 3.89$) และ ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตภาคใต้ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 2 ปี ($\bar{X} = 3.85$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบการรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตภาคใต้ต่อปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานตามภารกิจการผลิตบัณฑิตในแต่ละด้าน จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

การรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตภาคใต้ที่มีต่อปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงาน (ด้าน)	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่ม	3	3.558	1.186	3.787	0.011*
	ภายในกลุ่ม	218	68.277	0.313		
	รวม	221	71.835			
ด้านการปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.342	0.447	1.191	0.314
	ภายในกลุ่ม	218	81.897	0.376		
	รวม	221	83.328			

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบการรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตภาคใต้ต่อปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานตามภารกิจการผลิตบัณฑิตในแต่ละด้าน จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน (ต่อ)

การรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตภาคใต้ที่มีต่อปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงาน (ด้าน)	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านการเงิน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.151	0.384	0.734	0.533
	ภายในกลุ่ม	218	113.931	0.523		
	รวม	221	115.082			
ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.744	0.248	0.622	0.601
	ภายในกลุ่ม	218	86.942	0.399		
	รวม	221	87.686			

จากการศึกษาการรับรู้ต่อปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานตามภารกิจของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตภาคใต้ สามารถสรุปได้ดังนี้

การรับรู้ต่อปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานตามภารกิจของผู้ปฏิบัติงาน

การรับรู้ต่อปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานตามภารกิจของผู้ปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสถาบันได้ให้ความสำคัญในการนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในการดำเนินงานในด้านต่างๆ รวมทั้งมีการส่งเสริมให้ความรู้กับผู้ปฏิบัติทุกระดับ เพื่อให้มีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงภายในหน่วยงาน และส่วนหนึ่งอาจมาจากการที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ให้ความสำคัญและให้ทุกสถาบันมีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในการดำเนินงาน เพื่อจะได้เป็นการลดปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ ในการดำเนินงานลงได้

และเมื่อพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงตามภารกิจ พบว่าภารกิจการวิจัยมีความเสี่ยงมาก รองลงมา คือ ภารกิจด้านการบริการวิชาการแก่สังคม และภารกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ตามลำดับ โดยมีผลการวิจัยดังนี้

ภารกิจการผลิตบัณฑิต

จากการศึกษาการรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตภาคใต้ต่อปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานของภารกิจการผลิตบัณฑิต ในภาพรวมพบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีการรับรู้ความเสี่ยงในระดับมาก ซึ่งแสดงว่าภารกิจการผลิตบัณฑิตมีปัจจัยความเสี่ยงอยู่ในระดับน้อย และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การรับรู้ต่อปัจจัย

ความเสี่ยงด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ยของการรับรู้เท่ากับ 3.89 เป็นปัจจัยที่มีความเสี่ยงในระดับน้อย แต่เป็นความเสี่ยงที่สูงกว่าความเสี่ยงด้านกลยุทธ์และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการรับรู้ต่อปัจจัยความเสี่ยงที่สำคัญที่สุดของด้านการเงิน ได้แก่ การรับรู้ว่าสถาบันจัดเตรียมงบประมาณอย่างเพียงพอในการส่งเสริมให้นักศึกษาและอาจารย์ระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการประชุมวิชาการหรือนำเสนอผลงานทางวิชาการในที่ประชุมระหว่างสถาบันหรือที่ประชุมระดับชาติหรือนานาชาติ มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ต่ำสุดเท่ากับ 3.77 สรุปได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานมองว่าการสนับสนุนงบประมาณของสถาบันเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาและอาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ มีจำนวนน้อย **รองลงมาปัจจัยความเสี่ยงด้านกลยุทธ์** มีค่าเฉลี่ยการรับรู้เท่ากับ 3.96 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยที่มีความเสี่ยงที่มากที่สุดของด้านกลยุทธ์ ได้แก่ จำนวนของหลักสูตรที่เปิดสอนหลากหลายและแตกต่างจากสถาบันอื่นในพื้นที่ใกล้เคียง มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ต่ำสุด 3.80 สรุปได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานมองว่าการเปิดหลักสูตรในแต่ละสถาบันไม่ค่อยแตกต่างกัน และ **รองลงมาปัจจัยความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ** มีค่าเฉลี่ยการรับรู้เท่ากับ 3.97 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยที่มีความเสี่ยงที่มากที่สุดของด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ได้แก่ นักศึกษาเข้าใจกฎ ระเบียบ ด้านการปฏิบัติตนของการเป็นนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ต่ำสุด 3.80 สรุปได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานมองว่านักศึกษาไม่ค่อยมีความเข้าใจในกฎระเบียบต่างๆ เท่าที่ควร ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตภาคใต้ต่อปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานตามภารกิจด้านการผลิตบัณฑิต (ด้าน)

การรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานต่อปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานตามภารกิจการผลิตบัณฑิต (ด้าน)	\bar{X}	S.D.	ระดับการรับรู้	ระดับความเสี่ยง
ด้านกลยุทธ์	3.96	0.570	มาก	น้อย
ด้านการปฏิบัติงาน	4.00	0.613	มาก	น้อย
ด้านการเงิน	3.89	0.721	มาก	น้อย
ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ	3.97	0.629	มาก	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม	3.95	0.528	มาก	น้อย

ภารกิจการวิจัย

จากการศึกษาการรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตภาคใต้ต่อปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานของภารกิจการวิจัย ในภาพรวมพบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีการรับรู้ความเสี่ยงในระดับมาก ซึ่งแสดงว่า ภารกิจการวิจัยมีปัจจัยความเสี่ยงอยู่ในระดับน้อย และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยความเสี่ยงด้านการเงิน เป็นปัจจัยที่มีความเสี่ยงมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยการรับรู้เท่ากับ 3.75 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยที่มีความเสี่ยงมากที่สุดของด้านการเงิน ได้แก่ มีงบประมาณสนับสนุนเพื่อทำงานวิจัยจากสถาบันอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ต่ำสุด 3.63 สรุปได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานมองว่างบประมาณที่สถาบันสนับสนุนการทำงานวิจัยมีน้อย รองลงมาปัจจัยความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยการรับรู้เท่ากับ 3.83 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยที่มีความเสี่ยงมากที่สุด

ของด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ ระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศที่สนับสนุนการบริหารงานวิจัยเพียงพอต่อความต้องการของนักวิจัย มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ต่ำสุด 3.55 สรุปได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานมองว่าระบบฐานข้อมูลสารสนเทศที่สนับสนุนงานวิจัยมีไม่เพียงพอกับความต้องการของนักวิจัย และรองลงมาปัจจัยความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ มีค่าเฉลี่ยการรับรู้เท่ากับ 3.88 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยที่มีความเสี่ยงมากที่สุดของด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ได้แก่ สถาบันให้ความสำคัญกับขั้นตอนการขอลงทะเบียน สิทธิบัตรการซื้อขายทรัพย์สินทางปัญญาตลอดจนคุ้มครองสิทธิของนักวิจัย สิ่งประดิษฐ์ หรือนวัตกรรมให้แก่นักวิจัยเจ้าของผลงาน มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ต่ำสุด 3.80 สรุปได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานมองว่าสถาบันไม่ค่อยให้ความสำคัญในการคุ้มครองงานวิจัยแก่นักวิจัย ดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตภาคใต้ต่อปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานตามภารกิจการวิจัย (ด้าน)

การรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานต่อปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานตามภารกิจการวิจัย (ด้าน)	\bar{X}	S.D.	ระดับการรับรู้	ระดับความเสี่ยง
ด้านกลยุทธ์	3.90	0.632	มาก	น้อย
ด้านการปฏิบัติงาน	3.83	0.669	มาก	น้อย
ด้านการเงิน	3.75	0.688	มาก	น้อย
ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ	3.88	0.620	มาก	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม	3.84	0.560	มาก	น้อย

ภารกิจบริการวิชาการแก่สังคม

จากการศึกษาการรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตภาคใต้ต่อปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานของภารกิจด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ในภาพรวมพบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีการรับรู้ความเสี่ยงในระดับมาก ซึ่งแสดงว่า ภารกิจบริการวิชาการแก่สังคมมีปัจจัยความเสี่ยงอยู่ในระดับน้อย และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า **ปัจจัยความเสี่ยงด้านการเงิน** เป็นปัจจัยที่มีความเสี่ยงมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยการรับรู้เท่ากับ 3.83 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยที่มีความเสี่ยงมากที่สุดของด้านการเงิน ได้แก่ สถาบันให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดโครงการให้บริการวิชาการแก่สังคมอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ต่ำสุด 3.80 สรุปได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานมองว่า งบประมาณที่สถาบันสนับสนุนเพื่อจัดทำโครงการมีจำนวนน้อย รองลงมาปัจจัยความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ มีค่าเฉลี่ยการรับรู้เท่ากับ 3.84 และเมื่อแยก

พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยที่มีความเสี่ยงมากที่สุดของด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ได้แก่ สถาบันให้ความสำคัญในการจัดทำลิขสิทธิ์ของโครงการบริการวิชาการที่เกิดจากแนวคิดของอาจารย์ในสถาบัน มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ต่ำสุด 3.74 สรุปได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานมองว่า สถาบันไม่ให้ความสำคัญกับการจัดทำลิขสิทธิ์ของโครงการ และรองลงมาปัจจัยความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยการรับรู้เท่ากับ 3.91 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยที่มีความเสี่ยงมากที่สุดของด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ สถาบันมุ่งเน้นการวางแผนเพื่อสร้างแรงจูงใจให้อาจารย์มีความสนใจในการจัดกิจกรรมให้บริการวิชาการแก่สังคม มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ต่ำสุด 3.85 สรุปได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานมองว่า สถาบันให้ความสำคัญในการสร้างแรงจูงใจให้อาจารย์มีความสนใจในการจัดทำกิจกรรมบริการวิชาการน้อย ดังปรากฏในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงการรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตภาคใต้ต่อปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานตามภารกิจบริการวิชาการแก่สังคม (ด้าน)

การรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานต่อปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานตามภารกิจบริการวิชาการแก่สังคม (ด้าน)	\bar{X}	S.D.	ระดับการรับรู้	ระดับความเสี่ยง
ด้านกลยุทธ์	3.98	0.688	มาก	น้อย
ด้านการปฏิบัติงาน	3.91	0.650	มาก	น้อย
ด้านการเงิน	3.83	0.717	มาก	น้อย
ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ	3.84	0.687	มาก	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม	3.89	0.612	มาก	น้อย

ภารกิจการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

จากการศึกษาการรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตภาคใต้ต่อปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานของภารกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ในภาพรวมพบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีการรับรู้ความเสี่ยงในระดับมาก ซึ่งแสดงว่า มีปัจจัยความเสี่ยงอยู่ในระดับน้อย และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า **ปัจจัยความเสี่ยงด้านการเงิน** เป็นปัจจัยที่มีความเสี่ยงมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยการรับรู้เท่ากับ 3.85 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยที่มีความเสี่ยงมากที่สุดของด้านการเงิน ได้แก่ งบประมาณ

สนับสนุนจากสถาบันในการดำเนินโครงการมีเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ต่ำสุด 3.78 สรุปได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานมองว่า สถาบันให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำโครงการค่อนข้างน้อย รองลงมาปัจจัยความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ มีค่าเฉลี่ยการรับรู้เท่ากับ 3.86 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยที่มีความเสี่ยงมากที่สุดของด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ได้แก่ สถาบันให้ความสำคัญในการจัดทำลิขสิทธิ์ของโครงการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมที่เกิดจากแนวคิดของอาจารย์ในสถาบัน มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ต่ำสุด 3.86 สรุปได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานมองว่า

สถาบันให้ความสำคัญในการจัดทำลิสต์ของงานที่เป็นแนวคิดของอาจารย์ในสถาบันน้อย และรองลงมาปัจจัยความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยการรับรู้เท่ากับ 3.91 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยที่มีความเสี่ยงมากที่สุดของด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ สถาบันส่งเสริมให้คณาจารย์จัดทำข้อมูลการเชื่อมโยงของระบบ

ฐานข้อมูลเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถาบันหรือหน่วยงานต่างๆ มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ร้อยละ 3.91 สรุปได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานมองว่า สถาบันให้ความสำคัญในการจัดทำข้อมูลการเชื่อมโยงของระบบฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่างๆ น้อย ดังปรากฏในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงการรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตภาคใต้ต่อปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานตามภารกิจการทำงานบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม (ด้าน)

การรับรู้ของผู้ ปฏิบัติ งานต่อปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานตามภารกิจการทำงานบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม (ด้าน)	\bar{X}	S.D.	ระดับการรับรู้	ระดับความเสี่ยง
ด้านกลยุทธ์	4.08	0.581	มาก	น้อย
ด้านการปฏิบัติงาน	3.91	0.708	มาก	น้อย
ด้านการเงิน	3.85	0.709	มาก	น้อย
ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ	3.86	0.661	มาก	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม	3.92	0.569	มาก	น้อย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ว่าความเสี่ยงของทุกภารกิจในทุกด้านมีความเสี่ยงอยู่ในระดับน้อย โดยที่ปัจจัยความเสี่ยงด้านการเงินมีระดับความเสี่ยงมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสถาบันอุดมศึกษาเอกชนการได้มาซึ่งงบประมาณในการจัดกิจกรรม/โครงการต่างๆ โดยส่วนมากจะผูกกับจำนวนนักศึกษาที่รับได้ในแต่ละปี จึงเป็นผลทำให้การจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรม/โครงการต่างๆ ค่อนข้างน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชิชฌนพงษ์ ทองพวง และคณะ (2551) พบว่า ความเสี่ยงด้านการเงินและงบประมาณของสถาบันเกิดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสถานะเศรษฐกิจ สังคม ซึ่งส่งผลต่อสถานภาพทางการเงินของมหาวิทยาลัย ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบมีปัจจัยที่มีความเสี่ยงเป็นอันดับ 2 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการจัดทำกฎระเบียบต่างๆ ของสถาบันมิได้จัดทำให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน หรือหากมีการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบต่างๆ สถาบันก็มีได้ดำเนินการแจ้งให้ผู้ปฏิบัติงานทราบ ดังนั้น ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมองว่าสถาบันไม่มีการจัดทำกฎระเบียบใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานให้ชัดเจน ทั้งกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา และตัวผู้ปฏิบัติงาน และไม่สามารถนำมาใช้ใน

การอ้างอิงได้เมื่อเกิดปัญหา ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานเป็นปัจจัยที่มีความเสี่ยงอันดับที่ 3 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ปฏิบัติไม่ค่อยให้ความสำคัญกับวิธีการ หรือกระบวนการในการทำงานที่สถาบันวางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเมธิตาวิชัย (2546) พบว่า ปัญหาของการบริหารความเสี่ยงในด้านการปฏิบัติงาน เกิดจากการขาดการศึกษาในด้านการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง ขาดการฝึกอบรมและพนักงานไม่เข้าใจกฎระเบียบปฏิบัติงานอย่างแท้จริง และความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ เป็นปัจจัยที่มีความเสี่ยงอันดับสุดท้าย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสถาบันได้มีการจัดทำแผนการดำเนินงานด้านต่างๆ อยู่ตลอดเวลา และมีการสื่อสารให้ผู้ปฏิบัติงานทราบถึงวัตถุประสงค์ของสถาบัน แต่อาจจะขาดการวิเคราะห์ถึงสภาพแวดล้อมทั้งจากภายในและภายนอกที่มากระทบต่อสถาบันทั้งในด้านการจัดทำหลักสูตร การจัดกิจกรรม/โครงการต่างๆ ที่เป็นการประชาสัมพันธ์วิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเมธิตาวิชัย (2546) พบว่า ปัญหาของการบริหารความเสี่ยงในด้านกลยุทธ์เกิดจากการขาดข้อมูลในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก และไม่สามารถดำเนินการตามกลยุทธ์ที่ธนาการวางไว้ได้

จากเหตุผลที่กล่าวมาผู้ปฏิบัติงานมองปัจจัยความเสี่ยงทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับน้อย โดยมองด้านการเงินเป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานทั้ง 4 ภารกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสถาบันเพื่อการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชน การสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าประชุมวิชาการในระดับต่างๆ การสนับสนุนทุนเพื่อให้คณาจารย์จัดทำสื่อการเรียนการสอน การจัดทำงานวิจัย เป็นต้น ซึ่งการจัดกิจกรรมทั้งหมดที่กล่าวมาล้วนเป็นงบประมาณที่ต้องได้รับการสนับสนุนจากสถาบันทั้งสิ้น แต่ทั้งนี้ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณของสถาบันเพื่อการจัดกิจกรรมต่างๆ ส่วนหนึ่งก็ขึ้นอยู่กับยอดจำนวนนักศึกษาที่รับได้ เพราะโดยภาพรวมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้รับงบประมาณเพื่อการบริหารจัดการสถาบันจากจำนวนนักศึกษา

ข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดการบริหารความเสี่ยง

การรับรู้ต่อปัจจัยความเสี่ยงในการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ ฉะนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรรักษามาตรฐานการบริหารจัดการความเสี่ยงในแต่ละภารกิจไว้ให้ได้คงเดิม เพราะจะเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น แต่ควรปรับการบริหารความเสี่ยงด้านการวิจัย ตามข้อมูลที่ผู้วิจัยค้นพบ และข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม (ข้อเสนอแนะท้ายแบบสอบถาม) ทำให้สรุปได้ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยตามภารกิจแต่ละด้าน ดังนี้

ภารกิจการผลิตบัณฑิต

ด้านกลยุทธ์ ผู้บริหารควรมีการวางแผนกลยุทธ์ มีการตรวจสอบข้อมูลของหลักสูตรในสถาบันต่างๆ เพื่อให้หลักสูตรมีความแตกต่างจากสถาบันอื่น มีการสำรวจความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงานเพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีตลาดรองรับ

ด้านการปฏิบัติงาน ผู้บริหารอาจต้องจัดทำนโยบายหรือแนวทางส่งเสริมให้อาจารย์จัดทำสื่อการเรียนการสอน และทำความเข้าใจและชี้แจงถึงความจำเป็นของการจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้อาจารย์ได้รับทราบ เพื่อให้อาจารย์มีความกระตือรือร้นในการจัดทำสื่อการเรียนการสอนมากขึ้น

ด้านการเงิน ผู้บริหารควรมีการวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ของการจัดสรรงบประมาณ และพยายามจัดสรรงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมไว้อย่างเพียงพอ

ด้านการศึกษาตามกฎระเบียบ ผู้บริหารอาจต้องมีการชี้แจงและทำความเข้าใจกับนักศึกษาอย่างจริงจัง โดยการสร้างให้นักศึกษามีจิตสำนึกในเรื่องความประพฤติมากกว่าการบังคับหรือการลงโทษ รวมทั้งควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการมาตรการลงโทษและมาตรการป้องกันในเรื่องนักศึกษาทำผิดวินัยอย่างเคร่งครัด

ภารกิจการวิจัย

ด้านกลยุทธ์ สถาบันควรมีการกำหนดให้อาจารย์เขียนแผนการวิเคราะห์ประโยชน์ที่จะได้รับจากงานวิจัยก่อนการทำงานวิจัยในแต่ละเรื่องควร เพื่อให้งานวิจัยชิ้นนั้นสามารถใช้ประโยชน์ได้จริง และหากเป็นไปได้ควรกำหนดให้อาจารย์ที่มีอายุการทำงานนานๆ จะต้องผลิตผลงานวิจัย

ด้านการปฏิบัติงาน ผู้บริหารควรหาวิธีการเพื่อขอใช้ฐานข้อมูลงานวิจัยร่วมกับมหาวิทยาลัยต่างๆ เพื่อให้นักวิจัยสามารถเข้าไปสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลได้อย่างหลากหลาย และทำให้เกิดแนวคิดในการจัดทำงานวิจัยในเรื่องต่างๆ มากยิ่งขึ้น

ด้านการเงิน ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำงานวิจัยของคณาจารย์ในแต่ละเรื่องอย่างเพียงพอ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้คณาจารย์มีความสนใจที่จะทำงานวิจัย และการตีพิมพ์เพิ่มมากขึ้น และควรพิจารณาถึงความเหมาะสมของขอบเขตงานวิจัยที่จัดทำในแต่ละเรื่อง

ด้านการศึกษาตามกฎระเบียบ สถาบันควรสร้างมาตรการในการปฏิบัติตามขั้นตอนการขอจดสิทธิบัตรงานวิจัยที่เป็นผลงานของคณาจารย์อย่างชัดเจน

ภารกิจบริการวิชาการแก่สังคม

ด้านกลยุทธ์ สถาบันจึงควรกำหนดขอบเขตของการบริการวิชาการให้ชัดเจนและให้สอดคล้องกับจุดเน้นของสถาบัน

ด้านการปฏิบัติงาน ผู้บริหารจะต้องสร้างแรงจูงใจให้คณาจารย์ร่วมมือกันจัดกิจกรรมที่เป็นการบริการวิชาการ และควรให้มีการจัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน

ด้านการเงิน ผู้บริหารควรมีการวิเคราะห์ถึงความ เป็นไปได้ของงบประมาณที่จัดสรรให้ภารกิจด้านการบริการ วิชาการ

ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ สถาบันควรมีการจัดทำ ลิขสิทธิ์ของโครงการที่เกิดจากแนวคิดของอาจารย์ เพื่อให้เป็น ผลงานทางด้านวิชาการของอาจารย์

ภารกิจการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ด้านกลยุทธ์ สถาบันควรสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ และ ประสบการณ์ในด้านดังกล่าวมาจัดทำโครงการต่างๆ

ด้านการปฏิบัติงาน สถาบันควรมีการจัดกิจกรรมด้าน ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมให้หลากหลาย เพื่อให้เป็นที่ สนใจของบุคลากร

ด้านการเงิน สถาบันควรมีจัดสรรงบประมาณในการ จัดโครงการดังกล่าวให้ชัดเจน

ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ สถาบันควรมีการจัดทำข้อปฏิบัติให้ชัดเจน เพื่อเป็นการรักษาผลประโยชน์ ให้กับอาจารย์หากมีผลงานทางด้านนี้เกิดขึ้นในภายหน้า

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรใช้เครื่องมือในการศึกษาวิจัยให้มีความหลากหลาย และกว้างขวางมากขึ้น นอกเหนือจากการใช้แบบสอบถาม เช่น การสัมภาษณ์ในเชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเชิง คุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกนำมาประกอบกับข้อมูลที่ได้ จากแบบสอบถาม ซึ่งจะส่งผลให้การศึกษาทางวิจัยเกิดความ สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2. ศึกษาเปรียบเทียบระดับการรับรู้ที่มีต่อปัจจัยความ เสี่ยงของสถาบันอุดมศึกษาของผู้ปฏิบัติงานที่สังกัดภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้ผู้บริหารรับทราบระดับการรับรู้ต่อปัจจัย ความเสี่ยงของสถาบันอุดมศึกษาของผู้ปฏิบัติงานอย่าง กว้างขวางมากขึ้น และทราบว่าระหว่างผู้ปฏิบัติงานในสถาบัน อุดมศึกษาในภาครัฐและเอกชน ว่ามีระดับการรับรู้ต่างกัน หรือไม่ในทิศทางเดียวกันหรือไม่ เพื่อนำข้อมูลมาปรับใช้ ในการแก้ไข้ปัญหาที่เกิดจากการบริหารความเสี่ยงภายใน สถาบันได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเป็นประโยชน์ ต่อสถาบันอุดมศึกษา

3. วิเคราะห์การรับรู้ที่มีต่อปัจจัยความเสี่ยงของสถาบัน อุดมศึกษาเอกชนของผู้ปฏิบัติงานเป็นรายสถาบันเพื่อให้ได้ ข้อมูลที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และแต่ละสถาบันสามารถนำไปใช้ ประโยชน์ได้จริง

บรรณานุกรม

- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2551). *กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ 2547-2551*. กรุงเทพฯ: สำนักอำนวยการ กลุ่ม งานเลขานุการคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). *มาตรฐาน การอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- จำเนียร ช่วงโชติ. (2526). *จิตวิทยาการรับรู้และเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- ชฎาภรณ์ ช่างคลัง. (2550). *การบริหารความเสี่ยงกับการพัฒนา องค์การ*. สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2553, จาก <http://www.tsu.ac.th/ists/การบริหารความเสี่ยง.doc>
- ชัยเสถียร พรหมศรี. (2550). *การบริหารความเสี่ยง*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ชิษณุพงศ์ ทองพวง และคณะ. (2550). *การพัฒนาระบบบริหาร ความเสี่ยงมหาวิทยาลัยคริสเตียน*. นครปฐม: มหาวิทยาลัย คริสเตียน.
- ดวงใจ ช่วยตระกูล. (2551). *การบริหารความเสี่ยงในสถาน- ศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ดวงใจ ช่วยตระกูล. (2552). *การบริหารความเสี่ยงในสถาน- ศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. *Veridian E-Journal Silpakorn University*, 2(1), 34-48.
- ธนรัตน์ แต้วัฒนา. (2550). *คู่มือการบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ฉบับร่าง)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประเสริฐ อัครปฐมพงศ์. (2551). *การบริหารความเสี่ยงของ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนไทย: การพัฒนาศักยภาพเพื่อ การแข่งขัน*. สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2553, จาก <http://eportfolio.hu.ac.th>

พรตพร อาดณะพันธุ์. (2550). ผลกระทบของประสิทธิภาพ
การบริหารความเสี่ยงที่มีต่อการดำเนินงานของธุรกิจ
SMEs ในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
การจัดการมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).

สุโท เจริญสุข. (2520). จิตวิทยาสำหรับอุดมศึกษาปัญญาชน.
กรุงเทพฯ : สุณีย์การพิมพ์.

สุเมธี ทาวิชัย. (2546). การบริหารความเสี่ยงของธนาคาร
พาณิชย์ในเขตภาคเหนือ. (สรานิพนธ์ปริญญาบัณฑิตมหา
บัณฑิต สาขาวิชาบัญชี บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่).

นางสาวสุตารัตน์ ใจกระจ่าง สำเร็จการศึกษาบริหารธุรกิจ
บัณฑิต (สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ) วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้
ปัจจุบันเป็นเจ้าหน้าที่งานสารบรรณ สำนักงานอธิการบดี
วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้